

Avondmaal en een oude houten beker

In Giethoorn is twee jaar terug de houten Avondmaalsbeker aan het licht gekomen. Het zou mooi staan om te zeggen dat deze beker gevonden werd tijdens het onderzoek voor de expositie 'Godsdienstvrijheid in het veen'. Zo was het niet. Deze vondst kwam pas aan het licht toen de expositie al klaar was en ik Andries en Janneke Bakker rondleidde om alles te laten zien. Andries vroeg toen waar de houten beker was? Andries vertelde toen dat deze beker van de doopsgezinde gemeente in Noord zou zijn geweest. Zij hoorden bij de behoudende stroming van de Dantziger Oude Vlamingen met zustergemeenten in het Oostzeegebied tot voorbij Dantzig. Maar waar was die houten beker dan nu? Een van de zusters van Gemeentehulp wist het meteen. Ze ging op een drafje naar de keuken en daar stond ie. Meer dan 250 jaar oud en nu in gebruik als pennenbakje. Zij zelf had altijd vermoed dat het 'bakkie' iets bijzonders was. Het werd vroeger ook wel gebruikt als verzamelbakje voor de stembriefjes tijdens de ledenvergaderingen. Godzijdank had zij het niet al drie keer weggegooid.

Deze ontdekking liep gelijk op met de inventarisatie van religieus erfgoed vanuit museum het Catharijneconvent. Welke voorwerpen zijn er eigenlijk te vinden in al die doopsgezinde kerken? Het bleek volgens conservator Hanna Melse een bijzonder bezit: een oude beker van hout met rondom ingekerfd jaartallen en initialen. Het gaat om een uit iepenhout gedraaide beker op een lage voet, voorzien van een dubbele sierrand langs de monding. De beker is zo'n twaalf

centimeter hoog en dateert, blijkens de jaartallen, uit de late achttiende eeuw. De ouderdom is onmiskenbaar: het voorwerp is gebarsten en deels vermolmd en zit vol met houtwormgaatjes. Dat het om een houten Avondmaalsbeker zou gaan is opvallend. Er zijn geen andere oude houten avondmaalsbekers in Nederland, ook niet bij andere kerkelijke gezindten.

Het lijkt waarschijnlijk dat deze beker een tijd in gebruik is geweest bij de doopsgezinde gemeente in Noord. De ingesneden jaartallen van 1781 tot 1801 kunnen verwijzen naar de jaren waarin er avondmaal werd gevierd en de daaronder geplaatste initialen naar voorgangers. De avondmaalsviering kon niet elk jaar plaatsvinden, want er moest een oudste aanwezig zijn en er moest voldoende enigheid zijn in de gemeente. De doopsgezinde gemeente in Giethoorn Noord, die later, in 1890, opging in de Zuidergemeente, werd in die tijd bediend door oudsten uit Dantzig. Het is dan ook goed denkbaar dat de beker vanuit de Dantziger gemeente naar Giethoorn is gekomen.

Ten tijde van de Reformatie werd geopperd: het maakt niet uit of het avondmaalsgerei van 'hout, glas, zilver of goud' is. Houten broodschalen en bekere waren in gebruik in Zürich omstreeks 1525, op aanwijzing van de reformator Zwingli. Toch is er, ook in schriftelijke bronnen, geen latere traditie in het gebruik van houten avondmaalsgerei te vinden, zoals dit wel geldt voor tin.

Voor mij is het een onverwachte en treffende illustratie van de pure eenvoud onder deze doopsgezinden. Eenvoudiger krijg je het niet. Simpel en gewoon en juist daarom

zo bijzonder. Voor de expositie is er een replica gemaakt die te bewonderen valt in de vitrinekast in de kerkenraadskamer.

Op Witte donderdag om 19:30 uur zullen we deze replica beker zeker ook laten rondgaan in de kring. Om even vast te houden, stil bij te staan. We zullen er niet uit drinken, ik zeg dit er maar even bij. Daarvoor zijn er voor alle aanwezigen kleine tinnen bekers en zitten we rond een lange witgedekte tafel en is het alsof het al Pasen is.

Van harte welkom op komende diensten en een Goede Pasen gewenst.

Gerke van Hiele

Preekrooster

Zondag 17 maart	10:15 uur	Blokzijl	Ds. Gerke van Hiele
Donderdag 28 maart	19:30 uur	Giethoorn	Ds. Gerke van Hiele (Avondmaal)
	19:30 uur	Blokzijl	Ds. Andries Bakker (Avondmaal)
Zondag 31 maart	10:00 uur	Giethoorn	Ds. Gerke van Hiele
Zondag 7 april	10:00 uur	Steenwijk	Zr. Bertha Groen-Mol
Zondag 14 april	10:00 uur	Giethoorn	Ds. Gerke van Hiele

Bij de diensten

Eerste Paasdag | Op Paasmorgen 31 maart om 10:00 uur vieren we het Paasfeest met muzikale medewerking van Nynke Poelsma, zij is koordirigente, speelt piano en zij zingt. Zij is ook hier een bekend gezicht vanwege de tijd dat ze dirigente was van Vriendenkring. Die Paasmorgen zingt zij en zingen wij een aantal 'parels' uit de Ionabundel, Liederen en gebeden uit Iona & Glasgow.

Zondag 14 april: Synergie op zondag! | Op zondagmorgen 14 april hebben wij theaterproductie Synergie te gast. De voorstelling kan heel goed ingebed worden in de zondagse samenkomst. Ze hebben al diverse optredens achter de rug. Het contact met hen is ontstaan na het laatste optreden van het koor DoRe vocaal uit Zwolle in december. Het gaat om werktheater rond drie schilderijen van kunstenaar Egbert Modderman van klassieke verhalen uit de Bijbel. Centraal staan Noach en zijn zonen, de barmhartige Samaritaan en de Verloren Zoon. De voorstelling is opgezet rond het thema goed en kwaad. Spelers zijn nu Ineke Roetink, Gerard Zuyderhoff, Onno Sijperda en Edzard Leistra.

Het thema is goedheid, en het wordt op een indringende wijze met tekst, mime en muziek gebracht: de spelers komen als het ware uit de schilderijen en keren daar weer naar terug. Het stuk duurt plusminus 25 minuten en past heel mooi in een kerkdienst

Van de kerkenraad

- Op 13 februari heeft de Bijbelmeditatie in Zonnewiede plaatsgevonden. Ds. Gerke van Hiele werd bijgestaan door Anneke Corporaal en organist Arend Nijmeijer. De meditatie werd door 10 personen bezocht.
- Op 20 februari is er weer een koffieochtend gehouden. Er werd geanimeerd gesproken over de Gieterse Daansers. Op 19 maart is de volgende koffieochtend. De koffieochtend in april vervalt in verband met de ledenvergadering op 17 april.
- Op 23 februari kwam de eetclub weer bij elkaar en het was weer fantastisch. Met dank aan Harm en Janny Scholtens en Anneke en Harm Corporaal. Het is belangrijk op tijd af te bellen als men een keer verhinderd is, dit om verspilling van eten tegen te gaan.
- Op 25 februari heeft zr. Thea Tholen weer gepreekt. Zij is lange tijd afwezig geweest omdat zij twee nieuwe knieën heeft gekregen. Zij vond het fijn om weer terug te zijn

in Giethoorn en werd hartelijk ontvangen door leden/vrienden van de gemeente Giethoorn/Steenwijk. Duidelijk werd dat iedereen haar had gemist en het was dan ook een goed bezochte dienst, begeleid door Arjan op het orgel.

- Via de DG Steenwijk ontvingen we het bericht dat zr. Lummie Cloo-Bakker op 21 februari is overleden. Zij is in haar jonge jaren lid van onze gemeente geworden, maar na haar huwelijk in Steenwijk gaan wonen. Zij is heel actief geweest in de gemeente Steenwijk en is daar lid van de Zusterkring geweest maar ook altijd lid van onze gemeente gebleven. Een enkele keer kwam ze naar een dienst of een uitvoering van de Musicalgroep. Na het overlijden van haar man kwam ze regelmatig naar het eten voor alleenstaanden. Op maandag 26 februari hebben we met een afvaardiging van Gemeentehulp en kerkenraad afscheid van haar genomen tijdens een in kleine kring gehouden afscheidsbijeenkomst in zaal Rietlanden van het crematorium in Meppel. Wij wensen haar kinderen, kleinkinderen en familie veel sterkte.
- Op 27 februari heeft ds. Gerke van Hiele de afscheidsdienst van zr. Pauline Jonkers-Stroink verzorgd. Deze vond plaats in het crematorium in Zwolle en hierbij was ook de voorzitter van de kerkenraad aanwezig. Ze woonde in Zwolle, maar was door de oude banden van haar al overleden man met Giethoorn lid van onze gemeente.
- Tijdens de ledenvergadering op woensdag 17 april zijn er verkiezingen. In de kerkenraad is aftredend na 8 jaar Pietje van Egten, Marry Gorte en Anneke Corporaal zijn herkiesbaar. In Gemeentehulp is Alie Vos na 8 jaar aftredend. De vergadering begint om 20:00 uur en de financiële stukken liggen om 19:30 uur ter inzage in de oude leerkamer. Ruim van tevoren ontvangt u de uitnodiging voor de ledenvergadering.
- Ds. Gerke van Hiele kwam met de suggestie om na de Witte donderdag op 28 maart wanneer om 19:30 uur het avondmaal wordt gevierd de tafel te laten staan in de kringopstelling. Dit om de onderlinge verbondenheid van de doopsgezinden te benadrukken. Dit betreft nadrukkelijk een experiment en wordt later geëvalueerd.
- Op 10 maart heeft de gezamenlijke dienst van de Protestantse en Doopsgezinde gemeente Giethoorn bij ons plaatsgevonden. Het was de vierde zondag van de 40 dagentijd voor Pasen. Het thema van de dienst was 'De goede aarde'. Op de tafel stond een aardbol in het groen met twee takken in de V van vrede, die op dit moment ver te zoeken is. Ds. Astrid de Waard hield een inspireerde preek en Jannie Bennen-Stakelbeek speelde de sterren van de hemel op het orgel, met mooie tussenstukken tussen de liederen. De dienst werd heel goed bezocht, het deed veel mensen goed om in verbondenheid bij elkaar te zijn. De collecte, bestemd voor de eetclubs van beide gemeenten, heeft 161,55 euro opgebracht.
- Op 31 maart zal ds. Gerke van Hiele voorgaan in de Paasdienst en in deze dienst zal Nynke Poelsma enkele liedjes zingen uit de bundel Iona.
- De volgende kerkenraadsvergadering is op vrijdag 5 april.

De kerkenraad

Zusterkring | Maandag 26 februari 2024 in 't Vermanings 'uus

Onze voorzitster Bertha heette ons allen hartelijk welkom. Deze middag was ds. Gerke van Hiele in ons midden. Bertha mailt ons nog wat we voor de creatieve middag op 26 maart (Pasen) mee moeten nemen. Hermance meldde dat naast gebreide sokken wol welkom is voor Oekraïne. De wol komt ze bij ons halen.

Na het zingen van lied 793 las Bertha een stukje voor uit het boekje 'Onderweg'. Een artikel van Marion Bruggen over haar herinnering aan haar eerste kerkgang. Daarna volgde een vragenronde: Waar denk je aan bij de Doopsgezinde kerk in Giethoorn? Wat trekt ons aan? Ook hierin bleken we saamhorig.

Daarna ging Gerke in op de geschiedenis van de Doopsgezinde kerken in onze

omgeving. Waterwegen speelden een grote rol in het begin. Kerken: Giethoorn 2, Wetering, Zuidveen, Steenwijk, Oldemarkt, Kuinre. Blokzijl had zelfs 3 kerken.

Een strenge geloofsrichting der Danziger Oude Vlamingen was orthodox. Het reglement, gebruiken, verordeningen en klederdrachten kwamen aan bod. Men wilde het goede doen. Eenvoud stond hoog aangeschreven.

Vandaag de dag horen we bij de Verenigde Doopsgezinde Gemeenten en hebben we onder meer een jaarthema en Vredesweek. Ook de spanningen op het wereldtoneel in deze tijd kwamen aan de orde. De vrede is nog ver te zoeken.

Tot slot zongen we lied 923 en werd Gerke hartelijk bedankt. We kregen een leuk boekwerkje uit Steenwijk: 175 jaar vermaning Steenwijk 1884-2023. Het was weer een fijne middag.

Ge Settels

Tweede Schrijversfestival

Zondagmiddag 7 april wordt in de geheel gerestaureerde doopsgezinde kerk aan de Dorpsgracht het tweede Gieters Schrijversfestival gehouden. Het Gieters Schrijversfestival in De Vermaning wil schrijvers met een connectie met Giethoorn een podium en een onverwacht publiek bieden in een sfeervolle muzikale setting in het hart van het oude dorp.

Schrijvers	Jan Kleene (Liefde in de Kop) Kees Blokland (Gedichten, Beelden uit Giethoorn) Marianne Mol-Reeders (Waarom de vogels vliegen).
Muzikale medewerking	Wilma Dijkma & Friends
Aanvang	15:30 uur
Toegang	Vrijwillige bijdrage

Actie en vredeswake

Een licht van vrede als tegenhanger van oorlog en onrecht

Broeders en zusters, hierbij wordt u uitgenodigd voor een activiteit en vredeswake op zaterdag 16 maart in onze Vermaning, Onnastraat 10 te Steenwijk.

De Vermaning is open van 15:00 tot 17:30 uur om een licht te branden, een vredessymbool te maken en samen van 17:00 tot 17:30 uur stil te staan bij oorlogen in deze wereld. Attributen om vredessymbolen te maken, zoals vlaggetjes, hesjes en vredesduiven, zullen aanwezig zijn.

Kom in actie en bid/mediteer/waak voor een einde aan de spiraal van geweld en onrecht. In het besef dat het bevoordelen van een natie of etniciteit ten koste van een ander schadelijk is voor samen leven in Vrede. De middag is voor iedereen

toegankelijk, voor jong en oud, voor iedereen van goede wil, die de vrede een warm hart toedraagt. De hele familie kan meedoen en je kunt blijven zolang je wilt. Tevens kunt u een petitie 'Staakt het vuren' ondertekenen.

Op 16 maart zullen vele doopsgezinde gemeenten meedoen aan deze wake en actiedag. Het is broodnodig een vredesgezicht naar buiten te keren en de wereld te laten zien dat vreedzaam samenleven mogelijk is. Wees welkom, voel je welkom, en zegt het voort.

Namens de Doopsgezinde gemeentes Steenwijk en Giethoorn en de Vredeswerkgroep Steenwijkerland,
Annelies Klinefelter, coördinator

pluspunt@antenna.nl

Forever Young

Noordelijke Buitendag op Buitengoed Fredeshiem | zondag 2 juni 2024

De Sociëteit van Doopsgezinde gemeenten in Groningen, Drenthe en Oost-Friesland en Ring Zwolle organiseren voor de derde keer een Buitendag voor Doopsgezind en DoRé Noord-Nederland. De voorbereidingen zijn in volle gang en we hopen er weer een mooie dag van te maken.

Een dag van bezinning, inspiratie, plezier en ontspanning. Het is een Buitendag voor jong en oud waarop we met zijn allen in beweging kunnen komen door elkaar te ontmoeten. Zet deze datum alvast op tijd in de nieuwe agenda!

Deelname kost 15 euro per persoon vanaf 18 jaar, kinderen en jongeren kunnen gratis deelnemen. Meer informatie over het programma, de betaling en over hoe en waar we ons kunnen opgeven volgt.

Met een hartelijke groet van Atsje van der Meer-Kooiker, Thecla Barneveld, Korneel Roosma-de Vries, Jehannes Regnerus, Ronald Tuinstra

Verjaardagen

In de maanden maart en april feliciteren wij de volgende personen van harte met hun verjaardag:

12 maart	Lutske Mol
2 april	Lucie Schreuder
10 april	Monique Kuipers
14 april	Jannie Scholtens

Redactie

Adreswijzigingen graag via dggiethoorn@doopsgezind.nl aan het gemeentelijk bureau doorgeven.

Wie geen mailadres heeft en wel de Over de brug Nieuwsbrief wil ontvangen, kan dit schriftelijk of telefonisch kenbaar maken bij het Gemeentelijk Bureau, Binnenpad 50, 8355BT Giethoorn, telefoon: 0521 36 24 88.

Kopij voor de volgende Over de brug Nieuwsbrief graag inleveren voor 06 april.